

U 24/2010 vp

**Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (luotto-
luokittajat)**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 2 päivänä kesäkuuta 2010 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuk-

seksi luottoluokituslaitoksista annetun asetuksen (EY) N:o 1060/2009 muuttamisesta ja ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 1 päivänä heinäkuuta 2010

Hallinto- ja kuntaministeri *Tapani Tölli*

Neuvotteleva virkamies Minna Aaltonen

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

MUISTIO EU/2010/1090

**EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI LUOTTO-
LUOKITUSLAITOKSISTA ANNETUN ASETUKSEN (EY) N:O 1060/2009 MUUTTAMI-
SESTA****1 Yleistä**

Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2010 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luottoluokituslaitoksista annetun asetuksen (EY) N:o 1060/2009 muuttamiseksi (KOM(2010) 289 lopullinen).

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artikla.

2 Ehdotuksen tausta ja tavoite

Luottoluokituslaitokset antavat riippumattomia arvioita muun muassa yritysten, valtioiden ja monenlaisten rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskijoiden maksukyvyttömyyden todennäköisyydestä tai odotettavissa olevista tappioista. Näitä luokituksia käytetään rahoitusmarkkinoilla laajalti. Luottoluokituslaitokset toimivat oligopolistisilla markkinoilla. Useimpien EU:ssa merkittävää toimintaa harjoittavien luottoluokituslaitosten emoyhtiöt sijaitsevat Yhdysvalloissa.

Finanssikriisin yhteydessä syksyllä 2008 tarve saattaa myös luottoluokituslaitokset sääntelyn piiriin korostui. Luottoluokituslaitosten katsottiin vaikuttaneen merkittävästi kriisin syntyyn, sillä ne olivat aliarvioineet strukturoitujen luottotuotteiden riskit ja antoivat suurimmalle osalle niin sanotuista *subprime* – tuotteista korkeita luottoluokituksia, joita ne eivät tarkistaneet riittävän nopeasti markkinatilanteen heikentyessä. Komissio teki syksyllä 2008 ehdotuksen, jonka perusteella vahvistettiin 16 päivänä syyskuuta 2009 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1060/2009 luottoluokituslaitoksista. Asetuksella unionin alueella toimiville luottoluokituslaitoksille asetetaan rekisteröintivelvollisuus. Asetuksella pyritään varmistamaan, että luottoluokituslaitokset pyrkivät välttämään toiminnassaan eturistiri-

toja ja ottavat käyttöönsä menetelmät, joilla eturistiriidat ovat asianmukaisesti hallittavissa, sekä lisäämään avoimuutta asettamalla luottoluokituslaitoksille tiedonantovelvollisuuksia. Siirtymäsäännösten vuoksi asetusta sovelletaan kokonaisuudessaan vasta 7 päivästä syyskuuta 2010 alkaen, joten siitä saatut käytännön kokemukset ovat toistaiseksi vähäiset.

Jo ennen asetuksen lopullista vahvistamista Eurooppa-neuvosto totesi, ottaessaan kantaa uuden Eurooppalaisen finanssivalvojen järjestelmän perustamiseen 18 ja 19 päivänä kesäkuuta 2009 pitämässään kokouksessa, että perustettavilla Euroopan valvontaviranomaisilla olisi oltava myös valtuudet valvoa luottoluokituslaitoksia. Päätelmissä vahvistettiin tältä osin komissio asettaman niin sanotun de Larosière- asiantuntijaryhmän 25 päivänä helmikuuta 2009 jättämän raportin johtopäätös, jonka mukaan luottoluokituslaitosten valvonta olisi toiminnan Euroopan laajuinen luonne huomioon ottaen tarkoituksenmukaista keskittää EU-tasolle uusien eurooppalaisten valvontaviranomaisten aloitettua toimintansa. Myös komissio oli ehdottanut samaa finanssisektorin sääntelyn ja valvonnan uudistamista koskevassa tiedonannossaan (KOM(2009) 252 lopullinen).

Komission nyt tekemä ehdotus asetuksen N:o 1060/2009 muuttamiseksi perustuu edellä mainittuun Eurooppa-neuvoston poliittiseen päätökseen. Ehdotuksen mukaan perusteilla olevalle Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, jonka on määrä aloittaa toimintansa vuoden 2011 alussa, siirrettäisiin yksinomainen toimivalta vastata luottoluokituslaitoksien rekisteröinnistä ja valvonnasta unionissa. Valvonnan tehokkuuden takaamiseksi ehdotukseen on sisällytetty myös laajat valtuudet määrätä hallinnollisia seuraamuksia.

Valvonnan keskittämisen lisäksi komissio ehdottaa, että luottoluokituslaitosten keski-

näistä kilpailua pyrittäisiin lisäämään edellyttämällä, että strukturoitujen rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskijoiden on luovutettava palkkaamalleen luottoluokituslaitokselle antamansa tiedot myös muiden luottoluokituslaitosten käyttöön.

Luottoluokituslaitosten rooli rahoitusmarkkinoilla on kevään 2010 aikana noussut eurooppalaisessa keskustelussa uudelleen esille myös siksi, että tiettyjen luottoluokituslaitosten päätökset alentaa vuoron perään Kreikan, Espanjan ja Portugalin luottoluokitusta merkittävästi myötävaikuttivat euroaluetta koetelleiden vaikeuksien kärjistymiseen. Tämän seurauksena Ecofin-neuvoston 9 ja 10 päivänä toukokuuta 2010 pidetyssä ylimääräisessä kokouksessa vahvistettiin kokonaisuudessaan noin 750 miljardin euron suuruinen Euroopan talouden vakauttamismekanismi. Tämä koko euroaluetta koetellut kriisi on vahvistanut yleistä käsitystä siitä, että luottoluokitus toiminnan ongelmiin ei vielä ole pureuduttu riittävästi.

Komissio on 2 päivänä kesäkuuta 2010 julkistamassaan erillisessä tiedonannossa (KOM(2010) 301 lopullinen) todennut myös, että luottoluokitus toiminnan erityisenä ongelmana on kilpailun vähäisyys. Komissio tutkii erilaisia rakenteellisia mahdollisuuksia lisätä kilpailua, mukaan lukien itsenäisen eurooppalaisen luottoluokituslaitoksen perustaminen tai riippumattomien julkisten toimijoiden näkyvämpi osallistuminen luottoluokitusten antamiseen. Komissio painottaa tiedonannossaan lisäksi sitä, että valtionvelan luottoluokituksessa käytettävien metodien asianmukaisuuteen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota. Komissio toteaa, että finanssimarkkinasääntelyn nykyinen rakenne, jossa osin tukeudutaan luottoluokituksiin, on perusteellisen tarkastelun tarpeessa. Komissio aikoo esittää johtopäätöksensä asiasta syyskuussa 2010.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

3.1 Yleistä

Komission ehdotuksen mukaan perusteilla olevalle Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle siirrettäisiin yksinomainen toimi-

valta vastata luottoluokituslaitoksien rekisteröinnistä ja valvonnasta unionissa. Tehokkaan valvonnan takaamiseksi ehdotukseen on sisällytetty myös Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle annettavat laajat tutkintavaltuudet sekä mittavat valtuudet määrätä hallinnollisia seuraamuksia asetusta rikko-neille toimijoille. Ehdotuksessa korvataan viittaukset luottoluokituslaitoksen kotivaltion toimivaltaiseen kansalliseen viranomaiseen viittauksilla Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiseen. Toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla säilyisi ehdotuksen mukaan kuitenkin edelleen asetuksen N:o 1060/2009 mukainen toimivalta valvoa, miten niiden valvomat yksittäiset toimijat käyttävät luottoluokituksia. Toimivaltaisille kansallisille viranomaisille asetettaisiin ehdotuksen mukaan velvollisuus toimia yhteistyössä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa tämän sitä pyytäessä.

3.2 Yksityiskohtainen tarkastelu

1 artikla

Ehdotuksen 1 artiklalla muutettaisiin nykyistä asetusta.

Artiklan 1 kohdan mukaan asetuksen 4 artiklaa muutettaisiin siten, että asetuksen soveltamisalassa otetaan huomioon valmisteilla oleva direktiivi vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista.

Artiklan 2—3 kohta, 5—12 sekä 15—22 kohta sisältävät ensisijaisesti teknisiä muutoksia, jotka johtuvat valvonnan siirtämisestä luottoluokituslaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta kansalliselta valvontaviranomaiselta Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle sekä nykyisen Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komitean tehtävien siirtymisestä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Ehdotuksen mukaan valvonnan keskittämisen myötä rekisteröitymismenettelyä virtaviivaistetaan muun muassa poistamalla säännökset kansallisten valvontaviranomaisten kollegioista sekä lyhentämällä asetettuja määräaikoja. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle annetaan ehdotuksen mukaan oikeus periä luottoluokituslaitoksilta maksu, jolla katetaan rekisteröinnistä ja valvonnasta

aiheutuvat kulut. Ehdotuksen mukaan komissio vahvistaisi delegoidun säädösvallan perusteella tällaisia maksuja koskevan asetuksen ja maksun olisi oltava suhteessa luottoluokituslaitoksen kokoon ja taloudellisiin voimavaroihin.

Artiklan 4 kohdan mukaan asetukseen sisällytetään uusi 8 a ja 8 b artikla strukturoitujen rahoitusvälineitä koskevista tiedoista. Ehdotuksen mukaan strukturoitujen rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskijan tai tähän rinnastettavan kolmannen tahon on luovutettava informaatio, jonka se antaa palkkaamalleen luottoluokituslaitokselle, pyynnöstä myös muiden luottoluokituslaitosten käyttöön.

Artiklan 13 kohdan mukaan asetukseen sisällytetään kolme uutta artiklaa. Ehdotetun uuden 23 a artiklan mukaan Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen voi pyytää luottoluokituslaitoksilta, niiden toimintaan osallisina olevilta henkilöiltä, luottoluokitukselta ja niihin liittyviltä kolmansilta osapuolilta, kolmansilta osapuolilta, joille luottoluokituslaitokset ovat ulkoistaneet tehtäviä tai toimintoja, sekä henkilöiltä, jotka muutoin ovat osallisina tai liittyvät luottoluokituslaitoksiin tai niiden toimintaan, tietoja, joita se tarvitsee asetuksen mukaisten velvolluuksiensa hoitamiseen. Pyydettävä tieto on täsmennettävä ja pyynnössä on asetettava määräaika sekä kerrottava puutteellisesta, väärästä tai harhaanjohtavasta vastauksesta aiheutuvat seuraamukset.

Ehdotetun uuden 23 b artiklan mukaan Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen saa toimivallan tutkia kaiken tehtäviensä hoitamiseksi tarpeellisen aineiston, ottaa kopioita tällaisesta materiaalista, pyytää suullisia selvityksiä, kutsua henkilön kuultavaksi, vaatia tietoja puhelin- ja tietoliikennerekistereistä ja haastatella ketä tahansa henkilöä kerätäkseen tutkimuksiinsa liittyvää tietoa. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen on hyvissä ajoin ennen tutkimuksensa suorittamista otettava yhteyttä sen jäsenvaltion toimivaltaisiin viranomaisiin, jonka alueella tutkimus tapahtuu ja ilmoitettava valtuuttamiensa tutkimuksesta vastaavien henkilöiden nimet. Jäsenvaltion viranomaisten on Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen pyynnöstä autettava näitä henkilöitä. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen valtuuttamien tutkijoiden

on esitettävä kirjallinen valtuutus, jossa on kerrottava myös puutteellisesta, väärästä tai harhaanjohtavasta vastauksesta aiheutuvat seuraamukset.

Ehdotetun uuden 23 c artiklan mukaan Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen voi tehdä tutkimuksia paikalla joko ilmoittamatta tai tehtyään ilmoituksen ennakkoon luottoluokituslaitoksien, niiden toimintaan osallisina olevien henkilöiden, luottoluokitettujen ja niihin liittyvien kolmansien osapuolien, kolmansien osapuolien, joille luottoluokituslaitokset ovat ulkoistaneet tehtäviä tai toimintoja, sekä henkilöiden, jotka muutoin ovat osallisina tai liittyvät luottoluokituslaitoksiin tai niiden toimintaan, tiloissa. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisella on oikeus myös sinetöidä liiketilat tai arkistot ja rekisterit tutkimuksensa edellyttämäksi ajaksi. Henkilöiden, joihin tutkimus kohdistuu, on suostuttava paikalla tehtävään tutkimukseen Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen päätöksen nojalla. Päätöksessä on täsmennettävä tutkimuksen aihe ja tavoite, päivämäärä, jona tutkimus aloitetaan, sekä mahdolliset seuraamukset. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen tekee päätöksensä kuultuaan sen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia, jonka alueella tutkimus tapahtuu. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen voi myös pyytää kansallisia toimivaltaisia viranomaisia aktiivisesti tukemaan sitä tai suorittamaan sen puolesta tiettyjä tutkimukseen liittyviä tehtäviä, jolloin näillä on oltava samat tutkintavaltuudet kuin Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisella itsellään.

Jos henkilö, johon tutkimus kohdistuu, vastustaa tutkimusta, jäsenvaltion, jota asia koskee, on avustettava tarvittaessa pyytämällä poliisiviranomaisiaan tai muita vastaavia pakkovaltaa käyttäviä viranomaisiaan avustamaan tutkimuksissa. Jos tällainen apu edellyttää oikeusviranomaisten lupaa, lupaa on pyydetävä ja oikeusviranomaisten on tarkistettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen päätöksen oikeellisuus sekä se, että suunnitellut pakkokeinot eivät ole liiallisia tai mielivaltaisia ottaen huomioon tutkimuksen aihe. Oikeusviranomaiset eivät voi kyseenalaistaa tutkimuksen tarpeellisuutta tai pyytää Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselta tietoja. Euroopan arvopaperimark-

kinaviranomaisen päätöksen laillisuutta voi arvioida vain Euroopan unionin tuomioistuim.

Artiklan 14 kohdan mukaan asetuksen 24 ja 25 artikla muutetaan siten, että Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen voi havaitessaan rekisteröidyn luottoluokituslaitoksen rikkovan asetusta muun muassa peruuttaa kyseisen luottoluokituslaitoksen rekisteröinnin, asettaa sille unionin laajuisen tilapäisen kiellon antaa luottoluokituksia ja määrätä sen antamien luottoluokitusten käytön sääntelytarkoituksiin keskeytettäväksi kaikkialla unionissa sekä antaa julkisia ilmoituksia. Ennen päätöksentekoa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen on annettava henkilöille, joita asia koskee, mahdollisuus tulla kuulluiksi, jollei asia edellytä kiireellisiä toimia finanssijärjestelmälle mahdollisesti aiheutuvien merkittävien haittojen vuoksi. Tässä tapauksessa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen voi tehdä väliaikaisia päätöksiä siten, että asianomaisille annetaan mahdollisuus tulla kuulluiksi mahdollisimman pian päätöksen tekemisen jälkeen. Asianomaisten henkilöiden oikeutta puolustautua on kunnioitettava täysimääräisesti. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen voi antaa asian myös toimivaltaisten kansallisten viranomaistensa käsiteltäväksi syytetoimia varten.

Artiklan 23 kohdan mukaan jäsenvaltioiden velvollisuus vahvistaa säännöt asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista seuraamuksista rajataan koskemaan ainoastaan luottoluokitusten käyttöä koskevien säännösten rikkomista.

Artiklan 24 kohdan mukaan asetukseen lisätään uusi 36a—36d artikla sakko- ja seuraamusmaksuista. Ehdotuksen mukaan Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen voi pyytää komissiota määräämään asetuksen säännöksiä tahallaan tai huolimattomuuttaan rikkoneelle luottoluokituslaitokselle sakkomaksun, joka on suhteutettava rikkomuksen vakavuuteen, keston sekä kyseessä olevan luottoluokituslaitoksen taloudellisiin voimavaroihin. Sakkomaksu ei voi ylittää 20 prosenttia kyseisen luottoluokituslaitoksen edellisen tilikauden tuloista tai liikevaihdesta. Jos luottoluokituslaitos on suoraan tai epäsuorasti saanut määritettävissä olevaa taloudellista

etua rikkomuksesta, sakon on oltava vähintään tämän etuuden suuruinen. Komissio päättää delegoidun säädösvallan nojalla sakkomaksun määrän vahvistamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt sekä sakkomaksuja koskevaan päätöksentekoon, puolustuksen oikeuksiin, asiakirjoihin pääsyyn, luottamuksellisuuteen, oikeudelliseen edustautumiseen, tutkimuksiin ja raportointiin liittyvät menetyt.

Komissio voi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen pyynnöstä päättää asettaa myös seuraamusmaksuja saattaakseen asetuksen vastaisen rikkomuksen päätökseen, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen pyytämän tiedon täydentämiseksi ja korjaamiseksi tai tutkimuksen suorittamiseksi luottoluokituslaitoksille, niiden toimintaan osallisina oleville henkilöille, luottoluokitetuille ja niihin liittyville kolmansille osapuolille, kolmansille osapuolille, joille luottoluokituslaitokset ovat ulkoistaneet tehtäviä tai toimintoja, ja henkilöille, jotka muutoin ovat osallisina tai liittyvät luottoluokituslaitoksiin tai niiden toimintaan. Seuraamusmaksu määritetään viivytyksen keston mukaan päiväkohtaisesti eikä se voi ylittää 5 prosenttia edellisen tilikauden keskimääräisestä päivittäisestä liikevaihdesta. Komission on annettava henkilöille, joita asia koskee, mahdollisuus tulla kuulluiksi ennen sakkomaksua tai seuraamusmaksua koskevan päätöksensä tekemistä. Asianomaisten henkilöiden oikeutta puolustautua on kunnioitettava täysimääräisesti. Komission on julkistettava asetetut sakko- ja seuraamusmaksut. Euroopan unionin tuomioistuin voi tutkia komission sakko- ja seuraamusmaksuja koskevat päätökset ja poistaa, alentaa tai korottaa asetettuja maksuja.

Artiklan 25—31 kohta sisältävät muutoksia, jotka aiheutuvat Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa uudistettuihin komissiolle delegoitavan säädösvallan käyttöä koskevista määräyksistä ja niiden huomioon ottamisesta unionin sekundaarilainsäädännössä. Lisäksi saatetaan ajan tasalle asetuksen siirtymäkautta koskevat säännökset, mukautetaan asetuksen N:o 1060/2009 liitettä I ja lisätään asetukseen uusi liite III, jossa luetellaan sanktiot, joita luottoluokituslaitoksiin voidaan kohdistaa.

2 artikla

Ehdotuksen 2 artikla koskee asetuksen voimaantuloa. Asetus tulee voimaan 20 päivänä siitä, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Asetusta sovelletaan siitä päivästä, kun Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista koskeva asetus tulee voimaan.

4 Vaikutukset Suomessa

4.1 Vaikutukset lainsäädäntöön

Sellaisenaan suoraan sovellettavana asetus ei edellytä muutoksia Suomen lainsäädäntöön. Kansallisessa lainsäädännössä saattaa kuitenkin olla tarpeen säätää tarkemmin kansallisten viranomaisten velvollisuudesta avustaa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista.

Valtioneuvosto kiinnittää huomiota siihen, että Suomen lainsäädännön mukaan (PL 81 §) valvottavilta perittävien säännöllisten maksujen suuruuden yleisistä perusteista säädetään lailla. Ehdotuksen mukaan luottoluokituslaitoksilta perittävistä rekisteröitymis- ja valvontamaksuja koskevan sääntelyn vahvistaisi kuitenkin komissio Euroopan parlamentin ja neuvoston sille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti delegoiman säädäntövallan nojalla. Valtioneuvoston käsityksen mukaan ehdotus saattaa tältä osin olla ongelmallinen sekä valtiosääntöoikeudellisesti että EU-oikeudellisesti, ottaen huomioon, että ehdotettu delegointi antaisi komissiolle mahdollisuuden määrittää sellaisia olennaisia tekijöitä, kuten perittävien maksujen laatu sekä toimet, joista maksu voidaan periä.

4.2 Taloudelliset ja yritysvaikutukset

Suomessa ei tällä hetkellä toimi sellaisia luottoluokituslaitoksia, jotka kuuluisivat luottoluokituslaitosasetuksen soveltamisalaan. Ehdotuksella ei siten ole suoria vaikutuksia kotimaisiin yrityksiin.

5 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa luottoluokituslaitosten valvonnan siirtämistä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Luottoluokitus toiminnan leimallisesti maailmanlaajuinen luonne huomioon ottaen unionissa noudatettavan käytännön yhtenäisyys ja johdonmukaisuus ovat erityisen tärkeitä, jotta sisämarkkinoille ei kehity haitallisia, toisistaan poikkeavista kansallisista säännöksistä ja käytännöistä aiheutuvia vinoumia. Valtioneuvosto kuitenkin painottaa, että luottoluokituslaitoksien sääntely on kiinteästi sidoksissa luottoluokitus toiminnan luonteeseen, joten tässä sääntelyssä kehitettävät, etenkin Euroopan valvontaviranomaisten toimivaltaa koskevat, ratkaisut eivät sellaisinaan ole jatkossa siirrettävissä muuta toimintaa koskevaan unionin lainsäädäntöön.

Valtioneuvosto pitää Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen valvonnan uskottavuuden ja tehokkuuden takaamiseksi tärkeänä, että sille myönnetään riittävät valtuudet. Valvonnan uskottavuus edellyttää valtioneuvoston näkemyksen mukaan myös riittävän tehokkaita sanktiovaltuuksia. Valtioneuvosto kuitenkin toteaa, että tietyiltä osin komission ehdotuksen mukaiset valvontavaltuudet ovat laajat ja etenkin hallinnollisten seuraamusten osalta ankarat. Näiltä osin ehdotus edellyttää lähempää tarkastelua, jotta myönnettävissä valtuuksissa taattaisiin suhteellisuusperiaatteen ja perusoikeuksien noudattaminen. Myös sääntelyn täsmällisyyteen ja tarkkarajaisuuteen on vielä kiinnitettävä huomiota. Tietyt tarkistukset ja rajaukset ehdotuksen mukaisiin toimivaltuuksiin olisivat tarpeen esimerkiksi kotirauhan turvan takaamiseksi (PeVL 12/2001 vp).

Valtioneuvoston näkemyksen mukaan tietyt komission ehdottamat säädösvallan delegointia koskevat säännökset tulisi niin ikään määritellä tarkkarajaisemmin, jotta taattaisiin, että delegointi ei koske lainsäädännön olennaisia osia. Erityisesti tämä koskee hallinnollisten seuraamusten määrittämistä koskevia menettelyjä sekä luottoluokituslaitoksilta perittävien rekisteröitymis- ja valvontamaksujen maksuperusteita. Ehdotuksen tarkentaminen ja rajaaminen tietyiltä osin on välttämätöntä myös siksi, että säädöksen tuli-

si täyttää sellaisenaan suoraan sovellettavalle lainsäädännölle asetettavat vaatimukset.

Valtioneuvosto kannattaa komission ehdotusta lisätä avoimuutta strukturoitujen rahoitusvälineiden luottoluokituksessa, sillä tällaiset toimet ovat omiaan parantamaan mahdollisuuksia saada alalle enemmän kilpailua ja siten vähentää toiminnan oligopolistista luonnetta.

Aiempien kannanottojensa mukaisesti valtioneuvosto painottaa, että luottoluokituslaitosten sääntelyn ei tulisi edes epäsuorasti koskea yksittäisten luokitusten sisältöä tai luokitusten laatua. Luokitusten laadun takaaminen olisi tehtävä, johon julkisella vallalla ei ole tosiasiallisia edellytyksiä vaikuttaa. Epäsuorakin viittaus sääntelyn antamaan

”laatutakuuseen” voisi antaa markkinoille väärää kannustimia ja sääntelylle asetettujen tavoitteiden vastaisesti jopa lisätä toimijoiden riippuvuutta luottoluokituksista toimijoiden omien riskinhallinta-arvioiden ja -analyysien korvikkeina. Tällä perusteella valtioneuvosto suhtautuu tässä vaiheessa pidättyvästi alustaviin esityksiin perustaa itsenäinen eurooppalainen luottoluokittaja. Sen sijaan valtioneuvosto katsoo, että Euroopan unionin finanssimarkkinasääntelyssä – erityisesti vakavaraisuuslainsäädännössä – tulisi ensisijaisesti pyrkiä purkamaan viittauksia luottoluokituksiin, jotta markkinoiden riippuvaisuus luottoluokituksista vähenisi ja kaikkien toimijoiden oma vastuu selkeämmin korostuisi.